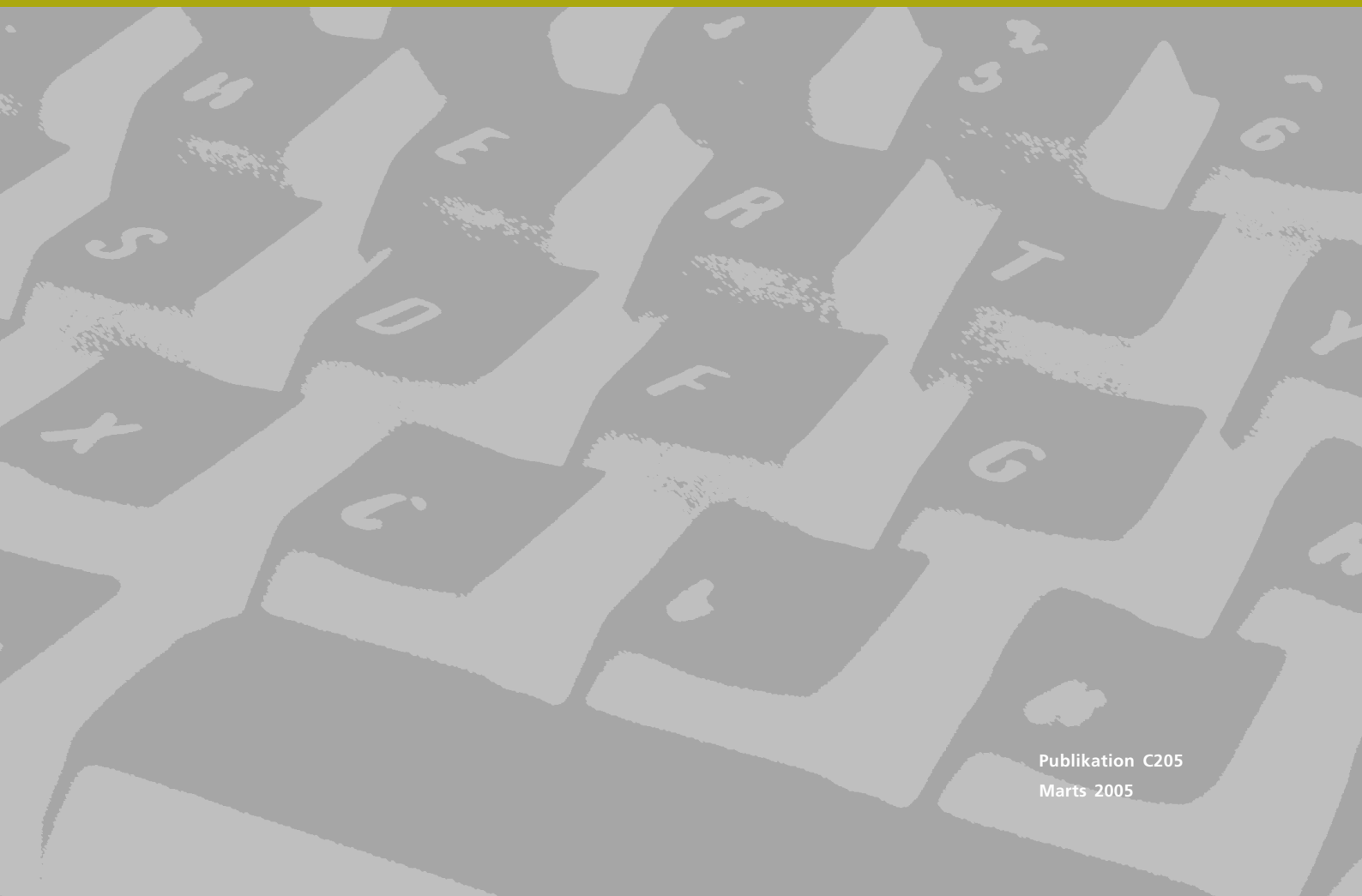

byggeri
informationsteknologi
produktivitet
samarbejde

IT/CAD-projektaftale 2005 C205

Publikation C205
Marts 2005

byggeri
informationsteknologi
produktivitet
samarbejde

Lautrupvang 1 B
2750 Ballerup

Telefon 70 23 22 37
Fax 70 23 42 37
E-mail bips@bips.dk
Internet www.bips.dk

Denne publikation er udarbejdet i bips regi, og bips har enhver ret – herunder ophavsretten – til publikationen i såvel papirudgaver som i digitale udgaver.

bips publikationen forudsættes anvendt af personer, der er CAD-teknisk sagkyndige og anvendelsen fritager ikke brugerne af publikationen for deres sædvanlige ansvar. Anvendelsen sker altså helt på brugerens eget ansvar på samme måde som individuelt udarbejdede løsninger. Hverken bips eller de fagfolk, der har deltaget i udarbejdelse af bips publikationen, kan gøres ansvarlige for anvendelse af publikationen i praksis.

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse af denne publikation eller dele heraf er ifølge dansk lov om ophavsret ikke tilladt. Undtaget herfra er korte uddrag til brug i anmeldelser.

bips IT/CAD-projektaftale 2005 – 1. udgave: 2005-02-18

Faglige redaktører:

Overordnet ansvarlig: Gert Rønnow, MT Højgaard
Charlotte Bigom, Henning Larsens Tegnestue
Jan Grenov, NNE A/S
Jørgen Jørgensen, NCC
Peter Duelund, MT Højgaard

Helle Vibeke Nielsen, Rambøll
Jørgen Emborg, COWI
Kaja Hansen, C. F. Møller
Tommy Andersen, Fyns Amt

Høring:

bips IT/ CAD-projektaftale 2005 – har været til høring hos relevante fagfolk og organisationer. Hvis du har forslag til IT/CAD-projektaftalen, bedes du maile til: bips@bips.dk.

Grafisk tilrettelæggelse:

Jane Bach Laursen, Byggecentrum

Udgivelse og distribution:

Byggecentrum
Lautrupvang 1B
2750 Ballerup
Telefon 70 12 06 00
Fax 70 12 08 00
E-mail bog@byggecentrum.dk

ISBN 87-91211-78-6

Indholdsfortegnelse

Forord	5
Introduktion	7
1. Indholdsfortegnelse	9
2. Projektets samarbejdspartnere	11
3. Fil- og mappestruktur	13
4. CAD-struktur	14
5. CAD-produktion	15
6. Filudveksling	16
7. Kvalitetsstyring af CAD-data	18
8. Underskrifter	19

Forord

Denne IT/CAD-projektaftale bygger på 4. revision af bips CAD-manual. Manualen angiver fælles standarder for CAD-produktion og CAD-samarbejde og den erstatter ibb CAD-manual 2000, 3. revision af maj 2000.

Formålet er at skabe og videreudvikle en fælles national de facto standard i dansk byggeri ved at fremme struktureret og rationel CAD-produktion og CAD-samarbejde samt, uafhængigt af anvendt CAD-værktøj, at implementere fælles standarder for datastruktur.

Når et CAD-samarbejde struktureres på samme måde fra byggeprojekt til byggeprojekt ved at forholde sig til en kendt de facto standard, bliver kommunikationen mellem samarbejdspartnere mere entydig med en større produktion og bedre kvalitet til følge.

bips henvisninger

I marts 2003 blev foreningen bips, byggeri informationsteknologi produktivitet samarbejde stiftet. Dette skete ved en fusion af de hidtidige foreninger BPS, ibb, og IT-ByggeNet. Der vil derfor i denne publikation blive henvist til tidligere udgivne - og stadig gældende - publikationer udgivet af ibb. Når disse bliver revideret, vil de skifte navn til bips publikationer. Sammenhæng mellem bips navngivning og nuværende ibb navngivning er vist nedenstående.

bips publikation C201, Lagstruktur 2005

bips publikation C202, CAD-manual 2005

bips publikation C203, ibb Publikation 8, Tegningsstandarder del 1-6

bips publikation C204, ibb Publikation 10, Arkiv- og dokumentstruktur

bips publikation C205, IT/CAD-projektaftale 2005

bips publikation C202, CAD-manual 2005 benævnes i efterfølgende tekst "bips CAD-manual". bips publikation C205, IT/CAD-projektaftale 2005 benævnes i efterfølgende tekst "projektaftalen".

bips

Februar 2005

Introduktion

IT/CAD projektaftalen tager sit afsæt i bips CAD-manual, der består af 3 dele :

- CAD-manualens basisdel
- CAD-manualens vejledning
- Virksomhedens tillæg til CAD-manualen

Basisdelen:

Basisdelen er en samling specifikationer, der fungerer som et fælles referencegrundlag, der er alment gældende og uafhængig af den enkelte virksomhed og det enkelte projekt.

Disse specifikationer er udformet som et stribe "love", der angiver hvorledes et givent område skal behandles, eller en given proces skal foretages. Specifikationerne angiver den retning og de regler, som bips anbefaler.

Udarbejdelsen af basisdelen foregår i bips regi, og alene bips er berettiget til at opdatere den. Der kan/må derfor ikke redigeres i basisdelens indhold.

Specifikationerne er udformet således at de altid er entydige og derfor kræver at der tages stilling til det enkelte punkt under virksomhedens tillæg og projektaftalen.

Basisdelen findes i venstre kolonne på højre side i bips CAD-manual.

Vejledning:

Vejledningen består af gode råd, tydeliggørelser, systemafhængige kommentarer, referencer samt lærebogsstof til de enkelte afsnit.

Vejledningen anvendes dels ved udarbejdelsen af virksomhedens tillæg og projektaftalen dels i det daglige af virksomhedens CAD-brugere.

Udarbejdelsen af vejledningen foregår i bips regi, og alene bips er berettiget til at opdatere den. Der kan/må derfor ikke redigeres i vejledningen.

Vejledningen findes på venstre side i bips CAD-manual.

Virksomhedens tillæg til manualen

Sammen med CAD-manualens basisdel fungerer tillægget som virksomhedens samlede CAD-manual. Det er her, at alle virksomhedens interne forskrifter og afvigelser i forhold til basisdelen angives, og disse fungerer i dagligdagen som færdselsloven for alt arbejde, der udføres i CAD-systemet. Virksomhedens tillæg samt basisdel bør være let tilgængelige for alle medarbejdere, der har med CAD at gøre.

Hvis der er afvigelser mellem specifikationerne i virksomhedens tillæg og basisdelen, er det virksomhedens tillæg der gælder.

Udarbejdelsen af vejledningen foregår i virksomhedens regi, og alene virksomhedens CAD-ansvarlige er berettiget til at opdatere den.

Introduktion

Virksomhedens tillæg findes i højre kolonne af højre side i bips CAD-manualen.

IT/CAD-projektaftale

Se vejledningen i bips CAD-manual 2005 for yderlige information.

Målet med projektaftalen er at foreskrive et aftaleudkast, som med så få projektspecifikke tilrettelser som muligt, kan beskrive CAD-delen af samarbejdsgrundlaget mellem parterne.

Udarbejdelsen af projektaftalen skal normalt udføres af CAD-koordinatoren for projektet, og alene denne er berettiget til at opdatere den. Projektaftalen bør være en del af aftale grundlaget på projektet.

Kopi af paradigmet kan uddeles til hver af parternes kontaktpersoner til aflevering af relevante kontaktdata.

Projektaftalen skal sikre entydig identifikation af projektets navn, svarende til det, der er anført i rådgiveraftalen. Projektweb adressen kan anføres, når en sådan anvendes.

bips anbefaler, at projektets CAD-koordinator eller projekteringsleder samler de fornødne data og klargør projektaftalen til underskrift, dels ved at tage stilling til indhold, dels ved at indføre projektspecifikke tilføjelser og ændringer. Til de punkter, hvor intet andet er specificeret, er bips CAD-manual 2005 og bips Lagstruktur 2005 gældende.

IT/CAD-projektaftalen kan udvides på det givne projekt til også at indeholde aftaler om og standarder for e-mail, mangellister m.v.

Al rød/kursiv tekst er vejledningstekst og skal være slettet i den endelige aftaletekst.

Følgende publikationer

bips publikation C201, Lagstruktur 2005

bips publikation C202, CAD-manual 2005

bips publikation C203, ibb publikation 8, tegningsstandarder del 1-6

bips publikation C204, ibb publikation 10. Arkiv og dokumentstruktur.

er sammen med Iprojektaftalen gældende for projektet, medmindre andet er angivet i projektaftalen.

IT/CAD-projektaftalen findes i denne publikation.

Indholdsfortegnelse

---

1. Indholdelsesfortegnelse	9
2. Projektets samarbejdspartnere	11
3. Fil- og mappestruktur	13
3.1. Drev- og mappestruktur	13
3.1.1. Mappestruktur for projekt	13
3.1.2. Navngivning af mapper	13
3.1.3. Mapper til standarder, virksomhed	13
3.2. Navngivning af CAD-filer	13
3.2.1. Krav til navngivning af CAD-filer	13
3.2.2. Tegningsnummer	13
3.2.3. Filkodningsprincipper	13
3.2.4. Lovlige tegn i navngivning	14
3.2.5. Udgave ikke i filnavn	14
4. CAD-struktur	14
4.1. Filtypedefinitioner	14
4.2. Strukturering af tegningsdata	14
4.2.1. En fil – en tegning	14
4.2.2. Flere filer – en tegning	14
4.3. Overblik	14
4.3.1. Tegningsliste	14
4.3.2. Krydsreferenceskema	14
4.4. Referencefilteknik	14
4.4.1. Information kun ét sted	14
4.4.2. Fagopdeling	14
4.4.3. Relative referencetier	14
4.4.4. Absolutte referencetier	14
4.4.5. Referencetier uden for projektet	14
4.4.6. Koordinat- og kotesystem	14
4.4.7. Referencepunkter	14
4.4.8. Indsætningspunkt	15
4.5. Modelfiler	15
4.5.1. En fil – et ansvar	15
4.5.2. Projekt = antal modelfiler	15
4.5.3. Opdeling	15
4.5.4. Sammensætning	15
4.5.5. Modelskilt	15
4.5.6. Tekst	15
4.5.7. Målsætning	15
4.5.8. Referencer, generelt	15
4.5.9. Modelfiler i flere niveauer	15
4.5.10. Revisionsstyring	15
4.5.11. Modulnet	15
4.5.12. Rasterfiler	15
4.6. Tegningsfiler	15
4.6.1. Skalaforhold i tegningsfil	15
4.6.2. Tegningsskilt	15
4.7. Digitale plot	15
4.8. Arkivfiler	15
4.9. Notationsfiler	15

Indholdsfortegnelse

---

5. CAD-produktion	15
5.1. Generelt	15
5.2. Opsætning.....	16
5.3. Grundlæggende arbejdsmetode	16
5.3.1. Lagstruktur	16
5.3.2. Objekter.....	16
5.3.3. Målsætning.....	16
5.3.4. Tekst.....	16
5.3.5. Linietyper.....	16
5.3.6. Blokke/celler	16
5.3.7. CAD-signaturer.....	16
5.3.8. Detaljering	16
5.3.9. Præcision	16
5.3.10. Tegningsdisciplin.....	16
5.3.11. Lukning af filer	16
5.4. Tegningsstandard	16
6. Filudveksling	16
6.1. Generelt	16
6.1.1. Modelfiler.....	16
6.1.2. Tegningsfiler	16
6.1.3. Digitale plot.....	16
6.1.4. Arkivfiler.....	16
6.1.5. Udvekslingsdokumentation	16
6.1.6. Modtageransvar	17
6.1.7. Rettigheder.....	17
6.1.8. Udvekslingsformat.....	17
6.1.9. Udvekslingsfrekvens	17
6.1.10. Udvekslingsmedie	17
6.2. Projektweb udveksling	17
6.2.1. Ansvar/rettigheder	17
6.2.2. Dokumentation, log	17
6.3. Aflevering til bygherren.....	17
6.3.1. Som udført.....	17
6.3.2. Afleveringsformat	17
6.3.3. Tidsfrister.....	18
6.3.4. Ansvar	18
6.3.5. Ophavsret.....	18
6.4. Oversættelse mellem ACAD og MST	18
6.5. Oversættelse til/fra andre filformater.....	18
6.5.1. Forbudte entiteter.....	18
6.5.2. Særlige afsenderprocedurer	18
6.5.3. Modtagerprocedurer.....	18
6.5.4. Mappingtabeller.....	18
6.6. Samlet afprøvning	18
7. Kvalitetsstyring af CAD-data	18
7.1. Generelt	18
7.2. Tegningens faglige indhold	18
7.3. Tegningens datastruktur	18
7.4. Dokumentation	18
8. Underskrifter:	19

2. Projektets samarbejdspartnere og IT-systemer

Listen tilrettes projektspecifikt.

Klient:	[Indtast klient]
CAD-koordinator:	[Indtast CAD-koordinator]
Telefon:	[Indtast Telefonnr.]
E-mail:	[Indtast E-mail]
Extern IT/CAD koordinator:	[Indtast IT/CAD koordinator]
Telefon:	[Indtast Telefonnr.]
E-mail:	[Indtast E-mail]
Arkitekt, landskab:	[Indtast arkitekt, landskab]
CAD-koordinator:	[Indtast CAD-koordinator]
Telefon:	[Indtast Telefonnr.]
E-mail:	[Indtast E-mail]
Arkitekt, bygning:	[Indtast arkitekt, bygning]
CAD-koordinator:	[Indtast CAD-koordinator]
Telefon:	[Indtast Telefonnr.]
E-mail:	[Indtast E-mail]
Konstruktionsingeniør:	[Indtast konstruktionsingeniør]
CAD-koordinator:	[Indtast CAD-koordinator]
Telefon:	[Indtast Telefonnr.]
E-mail:	[Indtast E-mail]
VVS-ingeniør:	[Indtast VVS-ingeniør]
CAD-koordinator:	[Indtast CAD-koordinator]
Telefon:	[Indtast Telefonnr.]
E-mail:	[Indtast E-mail]
El-ingeniør:	[Indtast el-ingeniør]
CAD-koordinator:	[Indtast CAD-koordinator]
Telefon:	[Indtast Telefonnr.]
E-mail:	[Indtast E-mail]
Projektweb:	[Indtast web-administrator]
Webadministrator:	[Indtast webadministrator]
Telefon:	[Indtast Telefonnr.]
E-mail:	[Indtast E-mail]
Andet:	[Indtast andet]
CAD-koordinator:	[Indtast CAD-koordinator]
Telefon:	[Indtast Telefonnr.]
E-mail:	[Indtast E-mail]

Relevante Software-specifikationer kopieres ind nedenfor under de respektive parter. Specifikationen bør også omfatte fagmoduler (Point mv.) samt deres versions nr.

Tegningsproduktion

Klient:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 AutoCAD ver.nr.[Indtast ver]
 ADT ver.nr.[Indtast ver]
 POINT ver.nr.[Indtast ver]
 MicroStation ver.nr.[Indtast ver]

IT-CAD koordinator:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 AutoCAD ver.nr.[Indtast ver]
 ADT ver.nr.[Indtast ver]
 POINT ver.nr.[Indtast ver]
 MicroStation ver.nr.[Indtast ver]

Arkitekt, landskab:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 AutoCAD ver.nr.[Indtast ver]
 ADT ver.nr.[Indtast ver]
 POINT ver.nr.[Indtast ver]
 MicroStation ver.nr.[Indtast ver]

Arkitekt, bygning:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 AutoCAD ver.nr.[Indtast ver]
 ADT ver.nr.[Indtast ver]
 POINT ver.nr.[Indtast ver]
 MicroStation ver.nr.[Indtast ver]

Konstruktionsingeniør:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 AutoCAD ver.nr.[Indtast ver]
 ADT ver.nr.[Indtast ver]
 POINT ver.nr.[Indtast ver]
 MicroStation ver.nr.[Indtast ver]

VVS-ingeniør:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 AutoCAD ver.nr.[Indtast ver]
 ADT ver.nr.[Indtast ver]
 POINT ver.nr.[Indtast ver]
 MicroStation ver.nr.[Indtast ver]

Administrativ IT

Operativsystem:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 Aftaler, kalender ver.nr.[Indtast ver]
 Tekstbehand. ver.nr.[Indtast ver]
 Regneark ver.nr.[Indtast ver]
 Database ver.nr.[Indtast ver]

Operativsystem:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 Aftaler, kalender ver.nr.[Indtast ver]
 Tekstbehand. ver.nr.[Indtast ver]
 Regneark ver.nr.[Indtast ver]
 Database ver.nr.[Indtast ver]

Operativsystem:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 Aftaler, kalender ver.nr.[Indtast ver]
 Tekstbehand. ver.nr.[Indtast ver]
 Regneark ver.nr.[Indtast ver]
 Database ver.nr.[Indtast ver]

Operativsystem:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 Aftaler, kalender ver.nr.[Indtast ver]
 Tekstbehand. ver.nr.[Indtast ver]
 Regneark ver.nr.[Indtast ver]
 Database ver.nr.[Indtast ver]

Operativsystem:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 Aftaler, kalender ver.nr.[Indtast ver]
 Tekstbehand. ver.nr.[Indtast ver]
 Regneark ver.nr.[Indtast ver]
 Database ver.nr.[Indtast ver]

Operativsystem:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 Aftaler, kalender ver.nr.[Indtast ver]
 Tekstbehand. ver.nr.[Indtast ver]
 Regneark ver.nr.[Indtast ver]
 Database ver.nr.[Indtast ver]

El-ingeniør:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 AutoCAD ver.nr.[Indtast ver]
 ADT ver.nr.[Indtast ver]
 POINT ver.nr.[Indtast ver]
 MicroStation ver.nr.[Indtast ver]

Operativsystem:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 Aftaler, kalender ver.nr.[Indtast ver]
 Tekstbehand. ver.nr.[Indtast ver]
 Regneark ver.nr.[Indtast ver]
 Database ver.nr.[Indtast ver]

Andet:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 AutoCAD ver.nr.[Indtast ver]
 ADT ver.nr.[Indtast ver]
 POINT ver.nr.[Indtast ver]
 MicroStation ver.nr.[Indtast ver]

Operativsystem:

Windows ver.nr.[Indtast ver]
 Aftaler, kalender ver.nr.[Indtast ver]
 Tekstbehand. ver.nr.[Indtast ver]
 Regneark ver.nr.[Indtast ver]
 Database ver.nr.[Indtast ver]

3. Fil- og mappestruktur

3.1. Drev- og mappestruktur

3.1.1. Mappestruktur for projekt

Her angives afvigelser vedr. den anvendte mappestruktur/projektweb i forhold til CAD-manualens basisdel (kan fx få betydning for referencefilernes adresser). Biblioteksnavne og -struktur aftales. Projektspecifikke afvigelser, skal fremgå enten af dette afsnit eller af bilag til IT/CAD-projektaftalen.

3.1.2. Navngivning af mapper

3.1.3. Mapper til standarder, virksomhed

3.2. Navngivning af CAD-filer

3.2.1. Krav til navngivning af CAD-filer

3.2.2. Tegningsnummer

Her angives afvigelser fra basisdelen vedr. nummerering af tegninger. Projektspecifikke afvigelser, skal fremgå enten af dette afsnit eller af bilag til IT/CAD-projektaftalen.

3.2.3. Filkodningsprincipper

Her angives afvigelser fra basisdelen vedr. filnavngivning. Projektspecifikke afvigelser skal fremgå enten af dette afsnit eller af bilag til IT/CAD-projektaftalen.

Basisdelen angiver to principper for kodning af etager. 4a med traditionel etagebetegnelser og 4b med etagebetegnelser iht. Dansk standard. Det skal i den projektspecifikke IT/CAD-aftale angives hvilken af de to, som anvendes på det aktuelle projekt.

I internationale projekter bør man kode sine etager iht. DS 2111/ISO 4157, der fx koder stueetage med 1 (1st floor) osv.

3.2.4. Lovlige tegn i navngivning

3.2.5. Udgave ikke i filnavn

4. CAD-struktur

4.1. Filtypedefinitioner

4.2. Strukturering af tegningsdata

4.2.1. En fil – en tegning

4.2.2. Flere filer – en tegning

Her angives principper for brug af referencefiler – herunder en beskrivelse af, hvilke filer, der udarbejdes som modelfiler. Endvidere systematik for modelfilers tilhørsforhold til tegningsfiler.

4.3. Overblik

4.3.1. Tegningsliste

4.3.2. Krydsreferenceskema

På det aktuelle projekt vedlægges IT/CAD-projektaftalen som bilag. Alle projektets parter udfører et krydsreferenceskema, før tegningsproduktion indledes.

4.4. Referencefilteknik

4.4.1. Information kun ét sted

4.4.2. Fagopdeling

4.4.3. Relative referencetier

4.4.4. Absolutte referencetier

4.4.5. Referencetier uden for projektet

4.4.6. Koordinat- og kotesystem

Her anføres, hvilket plankoordinatsystem og kotesystem, der anvendes på projektet.

4.4.7. Referencepunkter

Her skal anføres de referencepunkter (nulpunkt og rotation), som projektet bliver tegnet ud fra - herunder referencepunkternes forhold til landskoordinater mv. Angivelse af de på projektet anvendte indsætnings- og referencepunkter skal fremgå enten af dette afsnit eller af bilag til IT/CAD-projektaftalen.

4.4.8. Indsætningspunkt

Her angives det indsætningspunkt, der er valgt på projektet.

4.5. Modelfiler**4.5.1. En fil – et ansvar****4.5.2. Projekt = antal modelfiler****4.5.3. Opdeling****4.5.4. Sammensætning****4.5.5. Modelskilt**

Det aktuelle projekts modelskilt indsættes i dette afsnit eller vedlægges IT/CAD-projektaftalen som bilag.

4.5.6. Tekst**4.5.7. Målsætning****4.5.8. Referencer, generelt****4.5.9. Modelfiler i flere niveauer****4.5.10. Revisionsstyring****4.5.11. Modulnet****4.5.12. Rasterfiler****4.6. Tegningsfiler****4.6.1. Skalaforhold i tegningsfil****4.6.2. Tegningsskilt**

Det aktuelle projekts tegningsskilt indsættes i dette afsnit eller vedlægges IT/CAD-projektaftalen som bilag.

4.7. Digitale plot**4.8. Arkivfiler****4.9. Notationsfiler****5. CAD-produktion****5.1. Generelt**

5.2. Opsætning**5.3. Grundlæggende arbejdsmetode****5.3.1. Lagstruktur**

Lagstruktur i henhold til bips lagstruktur i gældende udgave. Evt. tilføjelser skal fremgå enten af dette afsnit eller af bilag til IT/CAD-projektaftalen.

5.3.2. Objekter

Eventuelle objekter (blokke eller andet), der skal anvendes i det aktuelle projekt skal fremgå enten af dette afsnit eller af bilag til IT/CAD-projektaftalen.

5.3.3. Målsætning**5.3.4. Tekst**

Praksis for brug af fonte mv. på projektet skal fremgå af dette afsnit.

5.3.5. Linietyper**5.3.6. Blokke/celler****5.3.7. CAD-signaturer****5.3.8. Detaljering****5.3.9. Præcision****5.3.10. Tegningsdisciplin****5.3.11. Lukning af filer****5.4. Tegningsstandard****6. Filudveksling****6.1. Generelt****6.1.1. Modelfiler****6.1.2. Tegningsfiler****6.1.3. Digitale plot****6.1.4. Arkivfiler****6.1.5. Udvekslingsdokumentation**

Krav til dokumentation og/eller følgeseddel for udvekslede filer aftales.

6.1.6. Modtageransvar

6.1.7. Rettigheder

6.1.8. Udvekslingsformat

bips anbefaler medlemmerne følgende CAD-versioner:

AutoCAD: version 2004

MicroStation: Version 8.

Der udveksles modelfiler som dwg/dgn filer og digitale plot i låste formater. Her anføres om digitale plot udveksles i dwf eller pdf-format. Ved brug af filkomprimeringsprogrammer aftales software.

6.1.9. Udvekslingsfrekvens

Her beskrives hyppigheden af udveksling, fx som antal udvekslinger pr. periode eller fase for fase. Betingelser for ad hoc udvekslinger fastlægges.

6.1.10. Udvekslingsmedie

Her anføres hvilket udvekslingsmedie der aftales (disketter, CD-ROM, web, e-mail etc.).

6.2. Projektweb udveksling

6.2.1. Ansvar/rettigheder

Hver af parterne har rettighed til at se og downloade filer fra øvrige parterers fagmaper, men har kun skriverettighed i egne mapper.

Hver af projektets parter har pligt til at uploade og vedligeholde kopi af egne model- og tegningsfiler samt opdateret tegningsliste og krydsreferenceskema i egen fagmappe.

Hver part er selv ansvarlig for at holde sig ajour med hvilke filer, som er til rådighed på web'en, herunder hvornår der foreligger ny opdateret udgaver.

6.2.2. Dokumentation, log

Projekthotellet skal føre en log, som optegner en nøjagtig historik for alle handlinger, der udføres på web'en (opslag, up- and download, plotbestilling). Projektets parter skal være afskåret fra enhver mulighed for at påvirke eller efterfølgende ændre på log'ens registreringer. Alle parter skal kunne se log'en.

6.3. Aflevering til bygherren

6.3.1. Som udført

Niveau for aflevering af data skal fastlægges i kontraktgrundlaget og præciseres i IT/CAD-projektaftalen.

6.3.2. Afleveringsformat

Her beskrives afleveringsformater, som kan være modelfiler eller arkivfiler i dwg/dgn-filformatet, eller der kan afleveres låste formater dwf/pdf.

6.3.3. Tidsfrister

Eventuel aftale om tidspunkt for aflevering af digitale data anføres her.

Her beskrives, med hvilke metoder klienten kontrollerer de afleverede data, fx ved kontroludplot, manuel kontrol af tegninger mv.

Her aftales en tidsfrist for klientens indsigelse vedr. fejl og mangler i de modtagne digitale data fra modtagelsesdato. Har klienten ikke gjort indsigelse indenfor aftalt tidsfrist, anses data afleveret i henhold til den trufne aftale.

6.3.4. Ansvar

Parterne har ansvaret for, at de afleverede data er i overensstemmelse med denne IT/CAD-projektaftale.

6.3.5. Ophavsret

Rådgiver har ophavsretten til de afleverede data, medmindre andet aftales i denne IT/CAD-projektaftale.

6.4. Oversættelse mellem ACAD og MST**6.5. Oversættelse til/fra andre filformater****6.5.1. Forbudte entiteter****6.5.2. Særlige afsenderprocedurer****6.5.3. Modtagerprocedurer****6.5.4. Mappingtabeller****6.6. Samlet afprøvning****7. Kvalitetsstyring af CAD-data****7.1. Generelt****7.2. Tegningens faglige indhold****7.3. Tegningens datastruktur****7.4. Dokumentation**

8. Underskrifter:

Klient:

Dato:

_____
Underskrift

IT-CAD koordinator:

Dato:

_____
Underskrift

Arkitekt, landskab:

Dato:

_____
Underskrift

Arkitekt, bygning:

Dato:

_____
Underskrift

Konstruktion:

Dato:

_____
Underskrift

VVS-ingeniør:

Dato:

_____
Underskrift

El-ingeniør:

Dato:

_____
Underskrift

Andet:

Dato:

_____
Underskrift

bips publikation C205 IT/CAD projektaftale

Jo mere, der samarbejdes digitalt i projektering og udførelse af byggeri, desto vigtigere er det, at de medvirkende parter benytter sig af samme standardiserede orden på de digitale data, der cirkulerer rundt mellem bygherre, rådgivere, udførende, myndigheder og andre af byggeriets parter.

For at komme hurtigere og nemmere til en fælles orden har bips udviklet denne IT/CAD projektaftale. bips anbefaler, at man så vidt det er muligt følger de bips standarder, som findes beskrevet i CAD manual, Lagstruktur og Tegningsstandarder. I praksis vil der altid være visse afvigelser, eller klienten har visse uddybende krav.

Publikation C205 IT/CAD projektaftalen er en master, som indeholder overskrifterne fra CAD manualen. bips anbefaler, at fx projektets IT/CAD koordinator samler de projektspecifikke afvigelser og tilføjelser og føjer dem ind i IT/CAD projektaftalen. Når alle har skrevet under, er det gældende spilleregler for projektet.